

Aan B & W gemeente Schouwen-Duiveland

Onderwerp: advies betreffende het Lokaal Uitvoeringsplan transitie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Zierikzee, 22 februari 2019

Geachte College,

Op verzoek van het College van B&W boog de Adviesraad Sociaal Domein, hierna de Adviesraad, zich over het Lokaal Uitvoeringsplan transitie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Op 7 februari is er tijdens een bijeenkomst met de werkkamers Wmo, Jeugd en Participatie met ruim 25 deelnemers (o.m. ervaringsdeskundigen, jeugdzorg, seniorenplatform, dorpsraden en materiedeskundigen) uitgebreid gesproken als input voor ons advies. De onderstaande uitwerking in advies en aanbevelingen is bekrachtigd in de Adviesraad.

In zijn algemeenheid is het een mooi en idealistisch beleidsstuk, maar weinig concreet. Hoe gaat de uitvoering er straks SMART uitzien (wie, wat, waar, wanneer en waarom). De zaken die in 2018 / 2019 gerealiseerd moesten / moeten worden zijn niet terug te lezen in het uitvoeringsplan.

Inclusie is een mooi uitgangspunt, maar hoe realistisch is dat. Wij vinden dat het geen inclusie voor iedereen kan zijn, maar maatwerk voor iedereen zou moeten zijn. De mens staat centraal (leefwereld) niet de geldstroom (systeemwereld).

De verschillende doelgroepen, zoals mensen met ernstige psychische aandoeningen, psychosociale problemen en met een verstandelijke en /of lichamelijke beperking, worden door elkaar heen gebruikt. Terwijl de doelgroep verwarde personen niet duidelijk is opgenomen. Er wordt wel naar verwezen.

Voor ons is de kern van het uitvoeringsplan hoe we de samenleving erbij gaan betrekken. Niet alleen tijdig informeren, maar actief met hen in gesprek gaan. Het betreft namelijk niet alleen de stenen (het huis), maar belangrijker is de wijze waarop de buurt / wijk / kern deze nieuwe bewoners opneemt in de samenleving (het thuisgevoel). Denk aan bestaande activiteiten op het gebied van welzijn, cultuur, sport en participatie. Wij vinden het van groot belang dat er vorm van ondersteuning komt, zowel voor de cliënten als de burgers / inwoners en vrijwilligersorganisaties. Bijvoorbeeld met de inzet van opbouwwerkers, ouderenadviseurs en ervaringsdeskundigen (er is nu maar één opbouwwerker, die tevens ouderenwerker is). Het tijdig betrekken van en terug koppelen naar vrijwilligers bij plannen naast het bieden van ondersteuning aan hen ter voorkoming dat ze afhaken.

Wij zien een noodzaak om tot meer diversiteit in woonvormen voor meerdere doelgroepen te komen. Er is een gebrek aan huisvesting over het hele eiland en dan in het bijzonder in begeleid wonen. Een mooi voorbeeld is de zogenaamde omklapwoning. Deze zou kunnen bewerkstelligen dat een persoon niet hoeft te verhuizen bij zijn / haar transitie van Beschermd Wonen naar Begeleid Wonen.

Helder moet worden dat er geen sprake kan zijn van een bezuiniging door een verschuiving van Beschermd Wonen naar meer zelfstandig wonen met 24 / 7 begeleiding. Er komt immers een andere

manier van ambulante ondersteuning en begeleiding dichterbij de mensen en dat zal zeker (meer) kosten met zich meebrengen.

Wij zien dan ook het belang van continuïteit en kwaliteit van de ondersteuning en begeleiding. De duur is vaak te kort. Bijvoorbeeld een jobcoach heeft een traject van 13 weken en dan stopt het. Gevolg is dat meestal het werk zelf ook stopt met alle consequenties van dien. Ook het behoud van een vaste begeleider is een succesfactor. Zo adviseren wij bij de overgang van 18 naar 18+ juist zorg te dragen voor continuïteit van de ondersteuning en begeleiding voor de overbrugging. Bovendien zouden er meer opvangmogelijkheden gecreëerd moeten worden voor (dakloze) jongeren op Schouwen-Duiveland.

Ook zien we graag een nadere uitwerking van Skaeve Huze als laatste kans traject. Hoe zit het met de aantallen, doelgroepen, haalbaarheid, (on)mogelijkheden en locaties? Zijn er woonkernen op het eiland die open staan voor Skaeve Huze, bij voorkeur kernen met voorzieningen? Hoe zit het met de begeleiding van de bewoners en de relatie met de WLZ?

Wij adviseren een actief gebruik van de crisiskaart. Mits de cliënt volledige instemming heeft met het gebruik kan het een toegevoegde waarde hebben.

Het Persoonsgebonden Budget (PGB) vinden wij een instrument dat een belangrijke bijdrage kan leveren aan het stimuleren van innovatieve en kleinschalige woonvormen met zorg en ondersteuning. Denk aan wooninitiatieven van ouders, maar ook aan nieuwe vormen van dagbesteding. In het uitvoeringsplan worden ZIN en PGB te veel bij elkaar gezet. PGB vraagt echter een specifieke benadering. Juist de doelgroep BW / MO is vaak niet in staat om PGB zelf te hanteren / beheren. Een vertrouwenspersoon / beheerder zou deze taak op zich moeten nemen namens de cliënt. Wij bevelen aan om het systeem van beheer / administratie te vereenvoudigen met bijvoorbeeld een simpele app. Zodat meer cliënten zelf in staat zijn om het te doen.

De onafhankelijke cliëntondersteuning achten wij voor de doelgroep BW / MO van groot belang. De cliëntondersteuning vraagt hier expliciet kennis en ervaring met de doelgroep. Vooral ervaringsdeskundigen zouden volgens ons een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Zij hebben een meerwaarde bij het bereiken van de cliënt. Zij spreken immers de taal en (her)kennen de vraag achter de vraag. Wij adviseren dan ook om de ervaringsdeskundige voor hun belangrijke bijdrage wel een passende honorering te verstrekken. Dan snijdt het mes aan twee kanten. Een betere aansluiting bij de leefwereld van de cliënt en een concrete stap richting arbeidsmarkt voor de ervaringsdeskundige zelf.

Nog enkele aanbevelingen:

- De gemeente zou een vast gezicht / team moeten hebben bij de vormgeving en hulpverlening aan de doelgroep BW / MO. En het is nodig de sociale kaart goed te kennen en feeling te hebben met deze doelgroep en het eiland.
- Er zijn zorgen over het zorgstelsel en de samenwerking tussen hulpverleners. Er wordt onvoldoende gecommuniceerd en teruggekoppeld tussen de hulpverleners. De noodzaak van één dossier voor de hulpverleners is aanwezig. Een belangrijke voorwaarde om samen te kunnen werken volgens één gezin, één casusregisseur en één plan in het belang van de cliënt. Zorg dragen dat de AVG goede samenwerking waar preventieve werking vanuit gaat (vooral in het geval van zorgmijders) niet in de weg gaat staan.
- Meer aandacht voor de scheidslijn Wmo / Wlz.
- Onderzoeken of er behoefte is aan een 24-uurs inloophuis op Schouwen-Duiveland.
- Een Jeugd Raad kan een goed instrument zijn om de jeugd actief te betrekken bij de ontwikkelingen in buurt / wijk / kern. Er zijn bij het SMWO goede voorbeelden dat het kan

werken. Maar ook hier is een goede begeleiding randvoorwaarde. Zeker als er een ambitie is om ook jongeren uit de doelgroep BW / MO te betrekken.

- Stage lopen bij een ervaringsdeskundige voor nieuwe consulenten wordt aanbevolen.

Tot zover onze bevindingen met advies en aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Antoine de Ceuster, voorzitter